ସାହିତ୍ୟ ସିନ୍ଧୁ

(ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ)

ପ୍ରକାଶକ

ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ଓଡ଼ିଶା

ସାହିତ୍ୟ ସିନ୍ଧୁ

(ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ)

ଓଡ଼ିଶା ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ

© ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ଓଡ଼ିଶା

ସଂପାଦନାମଣ୍ଡଳୀ :

ଡ. ବାବାଜୀ ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ (ସମୀକ୍ଷକ)

ଡ. ବସନ୍ତ କୁମାର ପଣ୍ଡା

ଅରୁଣା ରାୟ

ଡ. ମୀନାକ୍ଷୀ ଦାସ

ଡ. ଗଣେଶ୍ୱର ସ୍ୱାଇଁ

ସଂଯୋଜନା :

ଡ. ସଞ୍ଜୁଲତା ପାତ୍ର

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ :

୨୦୧୩

ଆର୍ଟପୁଲ :

ଶ୍ରୀ ଜେରକ୍ସ ଆଣ୍ଡ ଅଫ୍‌ସେଟ

ବଜ୍ରକବାଟି ରୋଡ଼, କଟକ-୧

ମୁଦ୍ରଣ :

ମୂଲ୍ୟ : ଟ.

ଭୂମିକା

ସର୍ବଭାରତୀୟ ଶିକ୍ଷଣ ଧାରା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଆମ ରାଜ୍ୟର ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଆଦିକୁ ସମତୁଲ ସ୍ତରକୁ ଉନ୍ନୀତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସାଧାରଣତଃ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥାଏ । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର-୨୦୦୫ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର-୨୦୦୭ ଅନୁସରଣରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀର ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏହି ପ୍ରଥମ ଭାଷା ଓଡ଼ିଆ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି । ଭାଷାଜ୍ଞାନ ଆହରଣରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି, ମାତୃଭାଷା ପଠନରେ ଅନୁରାଗ ସୃଷ୍ଟି, ପ୍ରତିନିଧିସ୍ଥାନୀୟ କବି, ଲେଖକମାନଙ୍କର କୃତି ମାଧ୍ୟମରେ ମାନବୀୟ ମୂଲ୍ୟବୋଧଗୁଡ଼ିକର ଆକଳନ ଭଳି ଦିଗଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରମୁଖ ଦୃଷ୍ଟିଦେଇ 'ସାହିତ୍ୟ ସିନ୍ଧୁ' ପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଛି । ଏହାର ସଂପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ, ସଂଯୋଜିକା ଏବଂ ସିଲାବସ୍ କମିଟିର ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପରିଷଦ ତରଫରୁ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇବା ସହିତ ବିଷୟ ଶିକ୍ଷକ ତଥା ଅଭିଭାବକ, ପାଠକମାନଙ୍କ ସୁଚିନ୍ତିତ ପରାମର୍ଶ ଏବଂ ରଚନାତ୍ମକ ମତାମତକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂସ୍କରଣ ନିମନ୍ତେ ଆହ୍ୱାନ କରୁଛି ।

ସଭାପତି

ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦ, ଓଡ଼ିଶା

ଆଦ୍ୟଭାଷ

ଜାତୀୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର -୨୦୦୫ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଆଧାର - ୨୦୦୭ରେ ଅନୁମୋଦିତ ନିୟମାନୁଯାୟୀ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀର ପ୍ରଥମ ଭାଷା ଓଡ଼ିଆର ବିଶଦ ପାଠ୍ୟ ନିମନ୍ତେ 'ସାହତ୍ୟ ସିନ୍ଧୁ' ପୁସ୍ତକଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଅଛି । ଶ୍ରେଣୀକକ୍ଷରେ ପାଠଦାନକୁ ସହଜ ଓ ଆକର୍ଷଣୀୟ କରିବା ଏବଂ ମାଧ୍ୟମିକ ସ୍ତରରେ ଭାଷାଶିକ୍ଷାର ପ୍ରଧାନ କୌଶଳ ପଠନ ଓ ଲିଖନରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକଟିକୁ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟଧାରାଭିତ୍ତିକ କରାଯାଇଛି । ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷାନୀତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସାମଗ୍ରିକ ଭାବେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିବା କବି ଲେଖକମାନଙ୍କର ରଚନା ଚୟନ ଓ ସଂପାଦନା କରାଯାଇଛି । ଏ ସବୁ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକର ପାଠଦାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷୟିତ୍ରୀମାନେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମନରେ ସାହିତ୍ୟାନୁରାଗ ଓ ମାତୃଭାଷା ପ୍ରୀତି ଉଦ୍ରେକ କରିପାରିବେ । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଭାଷାରେ ଦକ୍ଷତା ଓ ସାହିତ୍ୟରେ ରସବୋଧ ଆନୟନ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ସମୁଚିତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିବ । ସେମାନେ ଏ ଦିଗରେ ଯଥାର୍ଥରୂପେ ଯତ୍ନବାନ ହେଲେ ଆମର ଶ୍ରମ ସାର୍ଥକ ହେବ ।

ସଂପାଦନାମଣ୍ଡଳୀ

ସୂଚୀ

ପ୍ରସଙ୍ଗ	କବି/ଲେଖକ	ପୃଷ୍ଠା
ପଦ୍ୟ		
୧. ମାନଗୋବିନ୍ଦଙ୍କ ମହାନତା	ସାରଳା ଦାସ	୧
୨. ରାଘବଙ୍କ ଲଙ୍କା ଯାତ୍ରାନୁକୂଳ	ଉପେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ	୬
୩. ଚିଲିକାରେ ସାୟନ୍ତନ	ରାଧାନାଥ ରାୟ	୧୧
୪. ମଙ୍ଗଳେ ଅଇଲା ଉଷା	ଗଙ୍ଗାଧର ମେହେର	୧୭
୫. ଜାଗ ବନ୍ଧନହରା	ଅନନ୍ତ ପଟ୍ଟନାୟକ	୨୪
୬. ସର୍ବଂସହା ମାଟି	ବିଦ୍ୟୁତ୍ପ୍ରଭା ଦେବୀ	୨୯
ଗଦ୍ୟ		
୭. ଜନ୍ମଭୂମି	କୃଷ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ପାଣିଗ୍ରାହୀ	୩୪
୮. ସଭ୍ୟତା ଓ ବିଜ୍ଞାନ	ବଂଶୀଧର ସାମନ୍ତରାୟ	୪୩
୯. ମାତୃଭାଷା ଓ ଲୋକଶିକ୍ଷା	ଗୋଲୋକବିହାରୀ ଧଳ	୫୨
୧୦. ନରେନ୍ଦ୍ରରୁ ବିବେକାନନ୍ଦ	ଶରତ କୁମାର ମହାନ୍ତି	୬୧
୧୧. ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ କଥା	ପ୍ରସ୍ତୁତି: ସିଲାବସ୍ କମିଟି	୭୩
ଗଳ୍ପ		
୧୨. କଳିଯୁଗର ସମାପ୍ତି ଏବଂ ମିଶ୍ରବାବୁ	ଭୁବନେଶ୍ୱର ବେହେରା	୮୭
୧୩. କାଳର କପୋଳ ତଳେ	ନନ୍ଦିନୀ ଶତପଥୀ	୯୪
୧୪. ବେଲ, ଅଶ୍ୱତ୍ଥ ଓ ବଟବୃକ୍ଷ	ରବି ପଟ୍ଟନାୟକ	୧୦୦
ଏକାଙ୍କିକା		
୧୫. ସୁର ସୁନ୍ଦରୀ	ସରଳା ଦେବୀ	୧୦୯
୧୬. କୋଣାର୍କ	ଭଞ୍ଜକିଶୋର ପଟ୍ଟନାୟକ	୧୨୫

❖❖❖

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ

ପ୍ରାକ୍ କଥନ :

ଆମେ ଭାରତବାସୀ ଭାରତକୁ ଏକ ସାର୍ବଭୌମ, ସମାଜବାଦୀ, ଧର୍ମ ନିରପେକ୍ଷ, ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ନେଇ ଓ ଏହାର ସମସ୍ତ ନାଗରିକଙ୍କୁ

- ସାମାଜିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ଓ ରାଜନୈତିକ ନ୍ୟାୟ;
- ଚିନ୍ତା, ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି, ପ୍ରତ୍ୟୟ, ଧର୍ମୀୟ ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ଉପାସନାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରତା;
- ସ୍ଥିତି ଓ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ସମାନତାର ସୁରକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ତଥା
- ବ୍ୟକ୍ତି ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଐକ୍ୟ ଓ ସଂହତି ନିଶ୍ଚିତ କରି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭ୍ରାତୃଭାବ ଉତ୍ସାହିତ କରିବାକୁ

ଏହି ୧୯୪୯ ମସିହା ନଭେମ୍ବର ୨୬ ତାରିଖ ଦିନ
ଆମର ସଂବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ ସଭାରେ ଏତଦ୍ୱାରା
ଏହି ସମ୍ବିଧାନକୁ ଗ୍ରହଣ ଓ ପ୍ରଣୟନ କରୁଅଛୁ ଏବଂ ଆମ ନିଜକୁ ଅର୍ପଣ କରୁଅଛୁ ।

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ (କ)
୫୧ (କ) ଧାରା : ମୌଳିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ

ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ -

(କ) ସମ୍ବିଧାନକୁ ମାନି ଚଳିବା ଏବଂ ଏହାର ଆଦର୍ଶ ଓ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କୁ ଏବଂ ଜାତୀୟ ପତାକା ଓ ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତକୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା;

(ଖ) ଯେଉଁସବୁ ମହନୀୟ ଆଦର୍ଶ ଆମ ଜାତୀୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମକୁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରିଥିଲା, ତାହାକୁ ସ୍ମରଣ ଓ ଅନୁସରଣ କରିବା;

(ଗ) ଭାରତର ସାର୍ବଭୌମତ୍ୱ, ଏକତା ଓ ସଂହତି ବଜାୟ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା;

(ଘ) ଦେଶର ପ୍ରତିରକ୍ଷା କରିବା ଓ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ଜାତୀୟ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା;

(ଙ) ଧର୍ମଗତ, ଭାଷାଗତ ଏବଂ ଆଞ୍ଚଳିକ କିମ୍ବା ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ବିଭିନ୍ନତାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଭାରତର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଐକ୍ୟ ଓ ଭ୍ରାତୃଭାବ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ଏବଂ ନାରୀଜାତିର ମର୍ଯ୍ୟାଦାହାନିସୂଚକ ବ୍ୟବହାର ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା;

(ଚ) ଆମର ସଂସ୍କୃତିର ମୂଲ୍ୟବାନ୍ ଐତିହ୍ୟକୁ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା;

(ଛ) ଅରଣ୍ୟ, ହ୍ରଦ, ନଦୀ, ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସମେତ ପ୍ରାକୃତିକ ପରିବେଶର ସୁରକ୍ଷା ଓ ଉନ୍ନତି କରିବା ଏବଂ ଜୀବଜଗତ ପ୍ରତି ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା;

(ଜ) ବୈଜ୍ଞାନିକ ମନୋଭାବ, ମାନବବାଦ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧିତ୍ସା ଓ ସଂସ୍କାର ମନୋଭାବ ପୋଷଣ କରିବା;

(ଝ) ସର୍ବସାଧାରଣ ସମ୍ପତ୍ତିର ସୁରକ୍ଷା କରିବା ଓ ହିଂସା ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା;

(ଞ) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଓ ସମଷ୍ଟିଗତ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀର ପ୍ରତ୍ୟେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତ୍କର୍ଷ ସାଧନା କରିବା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆମ ଦେଶ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଓ କୃତିତ୍ୱର ଉଚ୍ଚତର ସୋପାନକୁ ଅବିରତ ଉନ୍ନତି କରିପାରିବ;

(ଟ) ମାତା ବା ପିତା ବା ଅଭିଭାବକ, ତାଙ୍କର ଛଅ ବର୍ଷରୁ ଚଉଦ ବର୍ଷ ବୟସ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସନ୍ତାନ ବା ପାଳିତଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷାଲାଭର ସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଦେବା ।